

प्रदेश सरकार
स्वास्थ्य मन्त्रालय
कोशी, बिराटनगर
स्वास्थ्य संस्था अनुगमन चेक लिष्ट

अनुगमन गरिएको मिति:

अनुगमन गरेको स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना:

अनुगमनको उद्देश्य:

अस्पतालको सामान्य जानकारी:

अस्पतालको नाम:
ठेगाना:
इमेल ठेगाना:
अस्पताल प्रमुख/व्यवस्थापको नाम:
सम्पर्क मोबाईल नं.
इमेल ठेगाना:
कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालयमा दर्ता नं. र मिति:
सञ्चालन स्वीकृति नविकरण भएको मिति:
सञ्चालन स्वीकृति नविकरण समाप्त हुने मिति:
सञ्चालन स्वीकृति दिने निकाय:
सञ्चालन स्वीकृति पाएको शैया संख्या:
प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण/वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन स्वीकृत भएको मिति:
भवन संहिता अनुसार सम्बन्धित भवन डिभिजन कार्यालयको स्वीकृत पत्रको मिति:
नियमित रूपमा सम्बन्धित स्थानीय तहमा प्रतिवेदन पेश गरेको:
आ.व. को कर चुक्ता:

१. व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड:

सि.नं.	मापदण्डहरू	छ / छैन	कैफियत
क.	सोधपुछ तथा गुनासो सुनुवाई:		
१.	अस्पतालको अग्र भागमा सोधपुछ वा सहायता कक्षको व्यवस्था		
२.	अस्पतालमा गुनासो सुन्ने अधिकारी तोकिएको जनगुनासो/उजुरी समाधान गर्ने व्यवस्था		
३.	गुनासो पेटीका हुनु पर्नेछ र हरेक हप्ता गुनासो पेटीका खोल्ने व्यवस्था		
ख.	सूचना तथा संचार सेवा		
१.	अस्पतालमा आकस्मिक सेवाका टेलिफोन नम्बरहरू एम्बुलेन्स, प्रहरी, दमकल, रक्त संचार आदिको अध्यावधिक टेलिफोन नं. राखेको		
२.	सूचना अधिकारीको व्यवस्था		
३.	सवैले देख्ने स्थानमा सूचना अधिकारीको नाम, फोटो र सम्पर्क नं. राखेको		

४.	सवैले देखे गरी नेविगेसन चार्ट राखेको		
५.	सवैले देखे गरी विरामी बडापत्र राखेको		
६.	सवैले देखे स्थानमा उजुरी पेटिका राखे व्यवस्था		
७.	५० शैया भन्दा माथिका अस्पतालहरुमा अस्पतालको आफ्नै वेबसाइटको व्यवस्था		
८.	५० शैया वा माथिका अस्पतालको वार्षिक प्रतिवेदन वेबसाईट मार्फत सार्वजनिक गर्ने व्यवस्था		
९.	५० शैयाभन्दामाथिका अस्पतालहरुमा इन्टरकम टेलिफोन सेवा र बाह्य टेलिफोन सेवाको पनि व्यवस्था		
१०.	आधुनिक सूचना प्रविधि सहितको अस्पताल सूचना केन्द्रको व्यवस्था		
११.	वार्ड तथा संवेदनशील कोठाहरु जस्तै लेवर रुम, डेलिभरी रुम, ICU, CCU, OT, आपतकालिन कक्षमा शिघ्र सूचना दिने पद्धति स्थापना भएको		
ग.	पानीको व्यवस्था		
१.	अस्पतालमा २४ सै घण्टा पर्याप्त मात्रामा सफा पिउने पानीको व्यवस्था		
२.	अस्पतालमा अन्य प्रयोजनको लागि पर्याप्त पानीको व्यवस्था		
३.	५० शैया वा सो भन्दा माथिका अस्पतालमा प्रशोधित पानीको लागि Water Treatment Plant को व्यवस्था		
४.	पानी भण्डारण गर्ने ट्याङ्कीको क्षमता पानीको मुख्य वितरण प्रणाली अवरुद्ध भएको अवस्थामा समेत कम्तिमा तीन दिनसम्म पुग्ने व्यवस्था रहेको		
५.	अस्पतालले Water Safety Plan तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको		
६.	चिकित्सकिय प्रयोजनको लागि प्रयोग गरिने पानी कम्तिमा खानेपानीको गुणस्तर अनुरूप हुने व्यवस्था		
७.	खाने पानी वितरण विन्दु र अन्य प्रयोगको लागि वितरण गर्ने पानीको विन्दु फरक फरक रहने व्यवस्था		
८.	खानेपानीको गुणस्तर राष्ट्रिय खानेपानी गुणस्तर मापदण्ड २०६२ ले तोके बमोजिम हुने साथै जार वा ट्यांकरको पानी ट्यांकर निर्देशिका २०७३ बमोजिम भएको		
घ.	विद्युत आपूर्ति		
१.	अस्पतालमा २४ सै घण्टा विद्युत आपूर्तिको व्यवस्था		
२.	ब्याक-अप प्रणालीको व्यवस्था		
३.	वैकल्पिक व्यवस्थापनको लागि प्रयोग हुने उपकरण संचालनको लागि ७ दिनसम्म पुग्ने इन्धनको व्यवस्था		
४.	५० शैया भन्दा माथिको अस्पतालहरुमा तीन फेजको विद्युतको लाइन जडान गरी अर्थिड गर्ने व्यवस्था		

५.	अस्पतालमा संचालन हुने CT, MRI, X-ray, USG, Lab equipment लगायतका उपकरणहरूको विद्युतबाट हुनसक्ने क्षति न्यूनीकरणको लागि अनिवार्य भोल्ट गार्डको व्यवस्था		
ड.	शौचालयको व्यवस्था		
१.	अस्पताल हाता भित्र पर्याप्त पानी र साबुन सहितको पर्याप्तसंख्यामा सफा शौचालयको व्यवस्था गरेको		
२.	बालबालिकामैत्री:सरसफाईहुनुकोसाथै ढोका समाउने ह्याण्डल,छेस्कनी र बस्ने सिटभेटनेव्यवस्था		
३.	लैङ्गिकमैत्री:महिला र पुरुषको लागि छुट्टाछुट्टै शौचालय र महिला शौचालयमा ढक्कन भएको रद्दी हाल्ने टोकरीको उलब्धता भएको		
४.	अपाङ्गतामैत्री: शौचालय सबै प्रकारका अपाङ्गता भएका(दृष्टिविहिन, हिल चेरर प्रयोगकर्ता आदि) लागि प्रयोग मैत्री भएको		
५.	जेष्ठनागरिकमैत्री:जेष्ठनागरिकशौचालयमाकमडकोव्यवस्थाहुनुकोसाथै भित्तामासमाउनेरेलिडकोव्यवस्था		
च.	बिरामी कुरुवा सुविधा		
१.	अस्पतालमाबहिरंङ्ग तथा अन्तरंङ्ग सेवा दिइने स्थानहरूमा पर्याप्त मात्रामाविश्रामस्थल तथा बिरामी कुरुवाको लागि कुरुवा घरको व्यवस्था भएको		
छ.	क्यान्टिन व्यवस्था:		
१.	अस्पताल हाताभित्र स्वस्थ,सफा र सुविधायुक्त २४ सैं घण्टा संचालनमा रहने किचेन र डायनिंग छुट्टाछुट्टै भएको क्यान्टिनको व्यवस्था भएको		
२.	अस्पतालमा शैया संख्याको कम्तिमा २०% मेच सहितको डायनिंगको व्यवस्था भएको		
३.	खानाको परिकार र शुल्क सहितको वडापत्र सबैले देखिने स्थानमा राख्ने व्यवस्था		
४.	सफा भुईँ, फराकिलो पकाउने स्थान र सामान संचित गर्ने स्थान पर्याप्त हुने व्यवस्था		
५.	किचेन उज्यालो र एक्जस्ट फ्यान जोडेको		
६.	क्यान्टिनको भित्ताहरु सरसफाई गर्ने सजिलो हुने गरी भुईँबाट ४ फूट टायल वा ईनामेल पेन्ट गरेको		
७.	चौबिसै घण्टा सफा, स्वच्छ पिउने पानी र खानाको व्यवस्था		
८.	क्यान्टिनमा कार्यरत कर्मचारीहरूले तोकिएको पोशाक लगाउने व्यवस्था		
९.	छुट्टै सफा हात धुने स्थान र उक्त स्थानमा साबुनको व्यवस्था भएको हुने व्यवस्था		
१०.	भाडा माइने र हात धुने ठाउँ छुट्टा छुट्टै स्थानमा भएको		

११.	५० शैया र माथिकाआई. सि. यु. सि. सि.यु., डायलासिस गर्ने बिरामीलगायतका विभिन्न वार्डमा रहेका बिरामीको लागि डाईटीसीयनको व्यवस्था		
१२.	सन्तुलित खाना र निश्चित बिरामीको लागि पोषण सम्बन्धी जानकारी दिन पोस्टर, पम्प्लेट तथा टेलिभिजनको व्यवस्था भएको		
१३.	खानेकुरा सफा जालीयुक्त कपडाले छोपेको हुनु पर्नेछ साथै रेफ्रिजेरेटर, विद्युतिय ओवनको व्यवस्था		
ज.	सुरक्षा व्यवस्था:		
१.	अस्पतालमा २४ सै घण्टा सुरक्षा गार्डको व्यवस्था भएको		
२.	आपतकालीन अवस्थामा अन्य सुरक्षा निकायसँग समन्वय गर्नेव्यवस्थाकोसाथैसाईरन,अटोफायरअलार्म रस्मोकडिटेक्टरको व्यवस्था भएको		
३.	अस्पताल भवनमा Anti-Lightening प्रविधिको जडान, वैकल्पिक भर्याङ्गको व्यवस्था, आगो निभाउने संयन्त्र, अटोफायर अलार्म, स्मोक डिटेक्टर जडान गरिएको		
४.	अस्पतालका संवेदनशील क्षेत्रहरू जस्तै आकस्मिक कक्ष, फार्मसी, बहिरङ्ग कक्ष, सघन उपचार कक्ष (ICU),पार्किङ्ग, टिकट कक्ष लगायतका क्षेत्रहरूमा CCTV जडान गरी कम्तिमा ३० दिन सम्मको रेकर्ड रहने व्यवस्थाभएको		
५.	आकस्मिक संकेतका लागि साईरनको व्यवस्था		
६.	अस्पतालमा विपद व्यवस्थापन कार्य योजना तयार भएको		
७.	पर्याप्त संख्यामा Fire Extinguisher को व्यवस्था		
८.	अस्पतालका स्वास्थ्यकर्मी तथा अन्य जनशक्तिलाई विपद व्यवस्थापनका लागि र आपतकालिन उद्धार तथा उपचार गर्ने प्रभावकारी विधिको कार्य योजना बनाई सो सम्बन्धी अभिमुखिकरण तालिम वर्षको दुई पटक र नमूना अभ्यास (Drill Practice) कम्तिमा एक पटक गराउनु पर्ने व्यवस्था		
९.	आगलागी भएको वेलामा बारुण यन्त्रको लागि अस्पताल हाता भित्र पर्याप्त पानी भर्ने व्यवस्था		
१०.	प्रकृतिक प्रकोपको अवस्थामा, बारुण यन्त्र सहज रुपमा आवागमन हुन सक्ने व्यवस्था		
११.	आकस्मिक अवस्थामा वर्हिगमन द्वारको आवश्यक व्यवस्था		
झ.	एम्बुलेन्स व्यवस्था		
१.	एम्बुलेन्स सेवालाई राष्ट्रिय एम्बुलेन्स निर्देशिका, २०७८ बमोजिम प्रेषण सेवामा आवद्ध गरी अस्पतालमा आधारभूत मेडिकल इमर्जेन्सी सम्बन्धी तालिम लिएको स्वास्थ्यकर्मी सहितको एम्बुलेन्स सेवाको व्यवस्था भएको		

२.	५० शैया वा सो भन्दा माथिका अस्पतालले एम्बुलेन्स सेवा अनिवार्य रूपमा प्रदान गर्ने व्यवस्था		
३.	राष्ट्रिय एम्बुलेन्स निर्देशिका, २०७८ मा भएको व्यवस्था बमोजिम अस्पतालको स्वामित्वमा एम्बुलेन्सको उपलब्धता		संख्या: "क" वर्ग- "ख" वर्ग- "विरामी ओसार पसार गर्ने गाडी"-
४.	अस्पतालको स्वामित्वमा भएको एम्बुलेन्सको नियमानुसार नवीकरण भएको		
अ.	शव गृहको व्यवस्था		
१.	५० शैया भन्दा माथिका अस्पतालहरूमा अस्पताल परिसरमा तर अलगगै स्थानमा शव गृहको व्यवस्था भएको		
२.	शव गृहमा राखिने शव नसडने गरी राख्न सकिने खालको प्रविधियुक्त भएको		
३.	अस्पतालमा रहेको शव गृहले छर छिमेकमा असर नपुर्‍याउने व्यवस्था भएको		
ट.	शव वहानको व्यवस्था		
१.	अस्पतालमा शव वहानको व्यवस्था		
२.	शव वहान संचालनका लागि सम्बन्धित निकायबाट अनुमति लिएको		
३.	माथि (१) अनुसार शव वहान संचालन गर्न अस्पतालसँग शव वहान नभएमा शव वहान भएको अस्पताल वा संघ संस्थासँगको आवश्यकता भएको		
४.	शव वहान चालकले संक्रमण रोकथाम सम्बन्धी तालिम प्राप्त गरेको		
ठ.	यातायातको व्यवस्था		
१.	५० बेड वा सो भन्दा माथिको अस्पतालमा सेवा प्रदान गर्ने कर्मचारीलाई आतेजाते प्रयोजनको लागि यातायातको व्यवस्था		
ड.	पार्किङ व्यवस्था		
१.	अस्पतालमा आवश्यकता अनुसार कर्मचारी तथा सेवाग्राहीहरूको लागि सवारी साधन पार्किङको व्यवस्था		
२.	न्यूनतम पार्किङ कूल जग्गाको २५% वा प्रती ३ शैयाको लागि एउटा कार पार्किङ गर्ने मिल्ने स्थल (फरक पर्न आएमा जुनले बढी हुन्छ सोहिलाई आधार मान्नु पर्नेछ)व्यवस्था भएको		
३.	अस्पतालमा सवारी साधनको लागि सकेसम्म आउने र जाने बाटोको छुट्टा छुट्टै व्यवस्था		
४.	पार्किङ क्षेत्रमा सवारी साधन राख्ने स्थानको रेखाङ्कन गरेको		
५.	एम्बुलेन्स तथा शववाहनको लागि छुट्टै पार्किङको व्यवस्था		
६.	२ पाङ्ग्रे तथा ४ पाङ्ग्रे सवारी साधनको लागि छुट्टा छुट्टै पार्किङ क्षेत्रको व्यवस्था		
ढ.	भण्डार व्यवस्था		

१.	अस्पतालको लागि आवश्यक लत्ता कपडा, सरसफाई सामग्री, औजार, उपकरण तथा औषधिको न्यूनतम मौज्दात रहने व्यवस्था भएको		
२.	उक्त सामग्रीहरूको उपयुक्त भण्डारको लागि रेफ्रिजरेटर, एयर कन्डिसनर, उपयुक्त भेन्टिलेसन सहितको प्रयाप्त भण्डार कक्षको व्यवस्था भएको		
३.	आपतकालीन अवस्थामा प्रयोग हुने सामग्रीहरूको अलगगै भण्डार कक्षको व्यवस्था		
४.	आपतकालीन अवस्थामा प्रयोग हुने सामग्रीहरूको भण्डारणको लागि कम्तिमा एक महिनाको लागि पुग्ने सामग्रीको व्यवस्था		
ण.	कर्मचारी व्यवस्थापन		
१.	अस्पतालले कम्तीमा पनि नेपाल सरकारले तोकेको मापदण्डअनुसार कर्मचारीको व्यवस्थापन भएको		
२.	कार्यरत कर्मचारीहरूको सेवा शर्त सम्बन्धी विनियम बनाएको		
३.	सबै कर्मचारीहरूले तोकेको पोशाक, परिचय पत्र एवं विद्युतीय हाजिरीकोको व्यवस्था		
४.	सबै कर्मचारीहरूको कामको जिम्मेवारी लिखित रूपमा तोकिएको		
त.	सरसफाई सम्बन्धी व्यवस्था		
१.	विरामी तथा कुरुवाको लागि नुहाउने घरको व्यवस्था		
२.	महिला तथा पुरुषको लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय तथा नुहाउने घरको व्यवस्था		
३.	अस्पताल परिसर तथा वार्डहरू सधैं सफा राख्ने व्यवस्था		
थ.	रक्त संचार सेवा		
१.	५०शैया भन्दा माथिका अस्पतालहरूमा रक्त संचार सेवा संचालन मापदण्ड अनुसार रक्त संचार सेवाको व्यवस्था भएको		
२.	सो नभएमा विरामीको लागि आवश्यक पर्ने रगत उपलब्ध हुने गरी व्यवस्था भएको		
द.	मर्मत संभार कक्ष		
१.	अस्पतालको भवन,सवारी साधन, मेसिनरी औजार, यन्त्र उपकरण, विद्युतीय उपकरणहरूको नियमित मर्मत संभार गर्ने व्यवस्था		
२.	ठुला र गम्भीर प्रकृतिका औजार उपकरणहरूको कम्पनीले निर्दिष्ट गरेको मर्मत अवधि अनुसार मर्मत सम्भार कार्य योजना बनाई सोही अनुसार मर्मत गरेको		
३.	अस्पतालले प्रयोग गर्ने उपकरण तथा औजारहरू सेवा अवरुद्ध नहुने गरी समयमानै मर्मतको व्यवस्था		
४.	अस्पतालको औजार उपकरणहरूको मर्मत संभारको लागि बायो मेडिकल टेक्निसियन/बायो मेडिकल इन्जिनियरको उपलब्धताको सुनिश्चितता		

५.	अस्पतालको औजार उपकरणहरुको इन्भेन्टरी तथा मर्मत सम्भार गरेको विस्तृत विवरण सहितको सूचि तयार		
६.	मर्मतको वार्षिक योजना तयार गरी सोहि अनुसार कार्यान्वयन भएको		
घ.	तथ्याङ्क व्यवस्थापन इकाई		
१.	अस्पतालमा सूचना प्रविधि विज्ञसहित तथ्याङ्क व्यवस्थापन इकाईको व्यवस्था भएको		
२.	५० बेड भन्दा माथिका अस्पतालहरुले सूचनाको विद्युतिय व्यवस्थापनलाई प्राथमिकता दिएको		
न.	लण्ड्री व्यवस्था		
१.	५० शैया वा सो भन्दा माथिका अस्पतालले लण्ड्री सेवा अनिवार्य संचालन हुने व्यवस्था		
२.	अस्पतालमा प्रयोग हुने एप्रोन, पन्जा, टोपी, जुता, तन्ना,तकिया, खेल, रुमाल जस्ता लुगा कपडा धुनको लागि लण्ड्रीको व्यवस्था भएको		
३.	अस्पताल भर्ना भएका विरामीको लुगा धुने सुविधाको व्यवस्था भएको		
४.	लण्ड्रीको लागि छुट्टै कोठा वा अलग्गै स्थानमा २४ सै घंटा पानी सहितको व्यवस्था		
५.	लण्ड्रीमा काम गर्ने सबै कर्मचारीले अनिवार्य मास्क र पंजाको प्रयोग गर्ने व्यवस्था		
६.	कपडाहरु धुनु अघि(soiled, unsoiled, colorful, white, blood stainedकपडाहरु) छुट्टयाउने व्यवस्था		
७.	धुनु पूर्व सबै कपडाहरुको आवश्यकता अनुसार निःसंक्रमण गर्ने व्यवस्था		
८.	कपडा धुन र सुकाउनको लागि washing machineर ड्रायरको पर्याप्त संख्यामा व्यवस्था		
९.	ब्ल्याकेट जस्ता बाक्लो कपडा सुकाउन सिधै घाम पर्ने छुट्टै स्थान		
१०.	सफा गरिएका कपडाहरु आइरन गरी प्याक गर्ने व्यवस्था		
११.	सफा कपडाहरु राख्ने छुट्टै स्थान र दराजको व्यवस्था		
१२.	सफा कपडा वितरणको उचित तरिका (जस्तै basket supply system, on-demand supply system) अपनाउने व्यवस्था		
१३.	व्यक्तिगत सुरक्षाको लागि हात धुने (सफा पानी र साबुन) र निःसंक्रमणको लागि क्लोरिन झोलको उपलब्धता		
१४.	फोहोर र सफा कपडा राख्ने छुट्टै स्थानको व्यवस्था		
१५.	संकलन र वितरणको तालिका बनाई लागु गर्ने व्यवस्था		
१६.	काम गर्ने प्रयोजनका लागि प्रयाप्त संख्यामा टेबुल ,ट्रली ,दराज , ,मास्क ,गाउन ,पंजा ,क्याप ,बुट) पिपिड सामग्री ,बकेट ,आइरन लुगा धुने डिटरजेन्ट ,इस्क्रब ब्रस आदीको व्यवस्था		

प.	गार्डेनको व्यवस्था		
१.	अस्पताल परिसरमा रुख विरुवा तथा फुलहरू रोपी हरियाली कायम गरेको		
२.	बगैचा परिसरमा बिरामी तथा बिरामी कुरुवाहरूको लागि बस्ने व्यवस्था गरिएको		
३.	जमिन मुनिको पानीको रिचार्जको लागि खुल्ला स्थानको व्यवस्था		
फ.	फार्मसी सेवा सम्बन्धी मापदण्ड		
१.	निजी स्वास्थ्य संस्थाले अस्पताल फार्मसी प्रचलित कानून बमोजिम दर्ता गरेको		
२.	फार्मसी संचालनको लागि फार्मसी विषय अध्ययन गरेको दक्ष जनशक्तिको व्यवस्था		
३.	फार्मसी विभाग/ इकाई अस्पतालको सबै बहिरंग तथा आकस्मिक विभागबाट सहज पहुँचमा हुने व्यवस्था		
४.	फार्मसीको लागि आवश्यक स्थान तथा कोठाहरू उपयुक्त क्षेत्रफलको भएको		
५.	प्रति २०० बाहिरंग बिरामीहरूको लागि एउटा डिस्पेन्सिंग काउन्टर हुने व्यवस्था		
६.	औषधिहरूको भण्डारणको लागि छुट्टै भण्डारण कोठाको व्यवस्था		
७.	अन्तरङ्ग बिरामीहरूको लागि छुट्टै डिस्पेन्सिङ यूनिटको व्यवस्था		
८.	फार्मसी सेवा २४ सै घण्टा संचालनमा हुने व्यवस्था		
९.	फार्मसीको व्यवस्थापनको लागि अस्पतालमा ड्रग एण्ड थेराप्युटिक कमिटीको गठन भएको		
१०.	कुशल फार्मसी अभ्यास अनुकूल हुने गरि औषधिखरिद, भण्डारण, अत्यावश्यक औषधितथा अन्य सामग्रीहरूको अभाव हुन नदिन, औषधिको प्राप्ति, निरीक्षण, ह्याण्डओवर, औषधिको गुणस्तर हेर्न, इन्भेन्टरीको व्यवस्थापन, लागू तथा मनोद्वीपक औषधिहरूको भण्डारण, औषधिको गुण्ने म्याद, फोहोर व्यवस्थापन, किरा तथा मुसाहरूको नियन्त्रण गर्न अस्पतालले स्तरीय संचालन विधि (Standard Operation Procedure) अपनाएको		

राय/सुझाव: